

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 115.

V Ljubljani, v torek 21. maja 1901.

Letnik XXIX.

Državni zbor.

Dunaj, 20. maja.

Avstrijska delegacija.

Danes dopoldne se je v gosposki zbor-
nici sešla avstrijska delegacija. Predsedni-
kom je izvoljen knez Lobkowitz, njego-
vim namestnikom vitez Jaworski. Vlada
je delegaciji predložila

skupni proračun za l. 1902.

Skupna potrebščina znaša za
bodoče leto 364,006.643 K in se je v pri-
meri s tekočim letom pomnožila za 1,152.232
kron. Redna potrebščina znaša
327,896.625 kron, izredna 36,110.018 kron.
Dohodki znašajo 6,191.677 K, čista
potrebščina torej 357,814.966 kron.
Čista potrebščina se razdeli: minister-
stvo za vnajanje posle 11,075.452,
vojno ministerstvo in sicer za ar-
mado 301,423.526, za mornarico 46,910.820;
skupno finančno ministerstvo 4,276.427, ra-
čunski dvor 320.408 K.

Dohodki iz carine se proračunavajo
v Avstriji na 99,235.100 K, na Ogrskem na
15,845.950 K, v Bosni na 588.820 K, skupaj
torej na 115,669.870 K. Režijski troški
carine pa znašajo 3,700.000, čisti preostanek
carine torej 111,969.870 K. Od te svote pa
se še za Bosno in Hercegovino od-
bije carinskega pavšala 1,428.571 kron,
in končni preostanek carine v znesku
110,541.299 kron se kot pokritje odšteje od
čiste potrebščine v znesku 357,814.966 K.
Nepokrita potrebščina znaša torej
247,273.667 kron. Ta svota se po kvotnem
ključu (65:6:34:4) razdeli in odpade na Av-
strijo 162,211.152, na Ogrsko 85,062.141 K.
Delegaciji je bil predložen tudi proračun za
Bosno in Hercegovino; potrebščina znaša
44,582.296 kron, pokritje je višje za 263.985
kron.

Odsek za vodotoke

je imel danes sejo, v kateri je rešil vso
predlogo do zadnjih dveh paragrafov. Da-
našnja seja je bila precej burna, ker sta vit.
Berks v imenu Slovencev in Vukovič

v imenu Hrvatov odločno zagovarjala ko-
risti južnih dežel. Kakor je znano, porabi
se najprvo 75 mil. kron za uravnave in za-
gradbe raznih rek in hudournikov, toda
samo v severnih deželah, kjer se bodo gra-
dili vodotoki. K tem troškom bodo severne
dežele prispevale samo 12,5%, torej le
osminko, vse ostale troške prevzame država.
Vse južne dežele od te svote ne dobé niti
novčiča v smislu zakona. Vsled pritiska po-
slancev iz južnih dežel je vlada pripravljena
zvišati melioracijski zaklad za 1½ mil. K.
Torej dobé severne dežele v osmih letih
(1904—1912) 75 mil., a južne le 12 mil. za
uravnave rek in hudournikov. Dalje tudi ni-
res, kar sem že opetovano naglašal, da so
nove železnice nekako darilo južnim dežel-
am. Druga železniška zveza do Trsta bode
itak koristila tudi severnim deželam, osobito
Češki in Gor. Avstriji. Poleg tega pa se
zgradi tudi v severnih deželah toliko že-
leznic, da od skupnih drž. troškov za že-
leznice odpade na severne dežele 59,3%, na
južne le 40,07%. In sedaj hočejo še ogromne
milijone samo za vodotoke v severnih de-
želah. Poslanec Berks in Vukovič sta danes
v odseku odločno kritikovala to dvojno
mero, kar seveda poslancem s Češkega in
Moravskega ni bilo všeč.

Današnja seja

se je pričela ob 3. uri popoldne. Začetkom
seje je finančni minister naznanil, da hoče
vlada za 12% zvišati vozne tarife na želez-
nicah. S tem hoče finančna uprava pokriti
izpadek pri mitnicah in višje potrebščine za
diurniste in uradniške vdove. Ako že sedaj
išče novih virov za te nove potrebščine, kje
jih neki dobi, ko se prično graditi železnice
in vodotoki? Govori se, da hoče vlada
mej drugim vpeljati tudi davek od žve-
plen.

Poslanec Berks in tovariši so izročili
predlog, da se zgradi na državne troške že-
leznica od Polzele skozi Trojano, Blagovico,
Krašnjo in Lukovico do Domžal. Tako bi
bila Ljubljana krajšim potom zvezana s

Celjem in Velenjem. Ta nova proga bi bila
45 km. dolga in bi stala 7 mil. K. Dalje naj
se zgradi železnica od Rečice skozi Mozirje
do Gor. Grada. Ta železnica bi stala 1,600.000
K in bi bila 20 km dolga.

Drugi predlog zahteva, da se deželna
železnica Celje-Velenje podržavi ali da jo
država prevzame v svojo upravo.

Ob ½5. uri se je pričela glavna raz-
prava o železnicah. Prvi je govoril poroč-
valec dr. Sylvester, za njim sedaj go-
vori dr. Straucher. Govornikov je za-
pisanih nepregledna vrsta, mej njimi je tudi
nekaj slovenskih.

Ko se je prekinila razprava o želez-
nicah, sta pravosodni in poljedelski minister
odgovarjala na nekatere interpelacije.

Konec seje ob pol 9. uri zvečer. Pri-
hodnja seja jutri popoldne ob 3. uri.

Plače uslužbencev južne že- leznice.

Dasi so bile v zadnjih letih regulirane
plače vsem državnim uslužbencem in so po
tem vzgledu tudi razne druge avtonomne
oblasti svojemu osebju plače primeroma po-
višale, ostale so plače uslužbencev južne že-
leznice še vedno pri starem. Društvo avstrij-
skih železničnih uradnikov na Dunaju, ka-
tero šteje nad 6000 članov-uradnikov raznih
avstr. železnic in katero ima tudi v Ljubljani
svojo skupino za Kranjsko, broječo okoli
120 članov, deluje že dolgo na to, da se
kolegom južne železnice že vendar enkrat
povišajo plače, ki so mnogo nižje, kakor
plače drugih enakovrstnih uradnikov. V to
svrhu poklonila se je med drugim dne
21. febr. t. l. deputacija, na čelu jej g. rev-
ident Lehr, načelnik personalne komisije pri
južni železnici, svojemu generalnemu ravna-
telju g. dvornemu svetniku dr. Egeru.

G. dvorni svetnik je zagotovil, da se
bodo plače s 1. jan. 1902 povišale; kot
pogoj temu je pa stavil zahtevo, da društvo
avstrijskih železničnih uradnikov opusti vsa-
kateri daljni korak, bodisi na državni zbor

ali na vlado. Omenil je tudi, da povišane
plače ne bodo ugodnejše, nego so regulirane
plače pri drugih železnicah.

Ta odgovor je zadovoljil uslužbence
južne železnice, beseda njih generalnega
ravnatelja bila jim je poročstvo, da se upra-
vičene želje vendar kmalo obistini. Vod-
stvo že omenjenega društva sklicalo je na to
v razna mesta uradniške shode v posvet o
nadaljnjem delovanju; tudi kranjska skupina
je zborovala dne 17. marca. Zadnja, kakor
tudi druge, vzela je odgovor generalnega
ravnatelja z zadovoljstvom na znanje.

Določilo se je v obče, da se na željo
ravnateljstva opuste vsi izredni koraki; na-
prosi pa je generalno ravnateljstvo, da do
1. julija t. l. obvesti personalno komisijo,
v kateri meri namerava povišati plače.

Sporočila se je ta splošna želja g. dvor-
nemu svetniku in še dvomiti ni bilo, da se
stvar ugodno reši. Vsekako pa se je med
tem časom upravnega sveta polastila skrb,
da ne bi povišanje plač nekoliko zmanjšalo
njih dividende, kajti na obče presenečenje
vsega železničnega uradništva je izdal gene-
ralni ravnatelj dr. Eger oficijelno izjavo, da
se njega prvi odgovor ni prav tolmačil, in
pravi, da se je isti čas le izjavil, da se pred
1. jan. 1902 plače na nikak način ne mo-
rejo izboljšati; počakati je financijelnega
izida tekočega leta in se le na podlagi tega
bode mogoče se posvetovati, ali je upravi
južne železnice sploh mogoče svojim usluž-
bencem izboljšati sedanje plače.

Uradništvo avstrijskih železnic je jako
vznemirila ta izjava, saj je s prvim odgo-
vorom popolnoma v protislovju. Kakor ču-
jemo, prične uradništvo takoj javno akcijo,
da priboji svojim kolegom na južni železnici
že davno potreben povišanje plač.

Vitalne vrednosti je tudi za potujoče
občinstvo, za trgovino in obrt, da se usluž-
bencem južne železnice plače čim preje zvi-
šajo. Mens sana in corpore sano.

Pomisliti treba tudi, da je na južni že-
leznici še sedaj v veljavi 24urna služba, ki
je drugod več nimajo. Krivično je, da bi za

LISTEK.

„Strajk“.

Slika iz naših dnij. Spisal Anton Kopač.
(Dalje.)

Med temi je bil Perotnik z vso dušo in
z vsem svojim prepričanjem. Glavo je imel
tako polno najrazličnejših mislij, da se mu
ni ljubilo mnogo segati v razgovor. Praznil
je kozarec za kozarcem, naslanjal čelo v
dlan in se ozrl zdaj pa zdaj krog sebe po
sosedih. Čutil je potrebo, da bi razkril svoje
nazore drugim, — kakor jo čuti vsakdo, ki
resno misli in je prepričan, da je stvar, za
katero se zanima, resnična in dobra. Toda
vse je prišlo tako hitro in s tako silo, da
niti sam pri sebi ni mogel najti pravih be-
sed za svoje čute. Ali jedno je videl pred
seboj jasno in trdno: — pri samem raz-
mišljanju in razgovorjanju ne more ostati,
temveč treba je delati, da se besede vresni-
čijo. Na to ni mislil razen njega morda
nihče drugi.

Noč je bila lepa in jasna, ko se je
vračal proti domu. Ognil se je svojim to-
varišem in hodil je sam in počasi, kakor v
sanjah, po dolgem ovinku ob potoku. Koče
so ostale ob poti tihe in temne, kakor iz-
umrle. Od vode se je čulo lahno žuborenje
in mrmranje, nad njo pa se je pričela dvi-

gati tenka megla, kakor bi plavala v zraku
bela tančica in gubala se in trepetala v
mrzlem vetru. Iz vasi je prihajalo vsak tre-
notek vriskanje in hripavo petje pijancev,
ki so se polagoma izgubljali iz gostilne in
omahovali po cesti.

Perotnik je stopil v sobo in obstal pri
vratih, da bi poiskal žveplenke. Zrak je bil
težak in zaduhel; čulo se je enakomerno
dihanje žene in treh otrok, in časih je za-
šumela slama, kakor bi se kdo v spanju
obrnul na drugo stran. Prižgal je luč in
sedel za mizo. Najmlajši sin se je prebudil,
pogledal začuden krog sebe, pomencal si
oči in legel na blazino nazaj; zavil se je še
tesneje v razdrapano odejo in zopet zaspal.
Žena je vstala in si poravnala lase, ki so ji
padali na čelo in obraz.

„Kod pa si hodil toliko časa? Zakaj ne
greš spat?“

Perotniku se je zdelo, kakor bi videl
še danes zamazane blazine, napolnjene z
bodočo slamo, raztrgane in zašite rjuhe in
odeje, okorno in napol trohlo in polomljeno
pohištvo, — in vse to natlačeno v nizko
sobo s črnim, razkritim podom, vlažnimi
stenami in lesenim, zakajenim stropom.

„Proketo ubožstvo!“

Vrgel je klobuk na mizo in se pričel
razpravljati. Žena ga je pogledala z začu-
denim, boječim pogledom in ni odgovorila

ničesar. Ni se ga upala spraševati dalje, kod
je hodil in kaj je počel, on sam pa je mol-
čal in stiskal obrvi globoko nad očmi...

Prav v tistem času se je gostilna spraz-
nila in krčmar Zuletel je ugašal luči. Po
mizah in po tleh so stale luže vina in piva,
prti so bili premočeni, kakor bi prišli rav-
nokat iz perila, v zraku pa je plaval gost
tabakov dim.

Gori v prvem nadstropju si je sezuval
čevlje slavljeni govornik iz mesta, gospod
Müller. Muzal se je zadovoljno in zdaj pa
zdaj globoko zazdehal.

„Kljub vsemu je prijeten časih tak-le
izlet... Človeku je nekako blaženo pri
srcu, kadar vidi, da je postal hipoma ime-
nitna oseba... da vse gleda nanj... da
poslušajo samo njega... In kaj je k temu
treba? Besed, nič drugega kot besed. Be-
seda je vse; z njo se naredi lahko veliko
... In kar je glavno: — po ceni so be-
sede; jako po ceni...“

Zazdehal je še enkrat, zlezel v posteljo
in zaspal.

II.

Zasijal je krasen dan v avgustu. Sivo-
sinje nebo se je pričelo polagoma jasni-
ti in dvigati, na vzhodnem obzorju so trepe-
tali vedno gosteje tenki rmeni žarki, segali
vedno višje in višje in se zgrnili naposled
v bleščeče zlato morje. Zrak je bil čist in

miren, žito na polji ni zadrželo v najmanjši
sapici; zdelo se je, kakor da se vse ozira
pričakovanja in hrepenenja polno na vzhod,
zmagoslavstvenemu solncu naproti. Na cesti je
vstal zdaj pa zdaj oblaček prahu; delavci
so hiteli na polje in v opekarne. Nekateri
so peli in vriskali, drugi so se zavijali v
suknje, gledali temno in zaspano predse in
molčali.

Perotnik je zlezel iz postelje s težko
glavo in meglenimi, rdeče obrobjenimi
očmi. Spal je dobre štiri ure, a ves čas so
ga mučile neznosne, vznemirjajoče sanje.
Hodil je po strmeh, skalnatih klanec na-
vzgor, na vsak način je moral do vrha, a
noge so mu zastajale, nevidne roke so ga
pehale nazaj in ga suvale v prsa; oklepale
so se ga krog pasu in padal je na obraz in
se lovil obupno po kamenju in bodečem
grmičevju; in vstajal je zopet z razpraska-
nimi dlanmi in krvavečimi koleni in hitel
naprej, naprej. Toda predno je prišel do vrha,
zdrnila mu je desna noga na gladki skali
in padal je, padal dolgo, dolgo v brezdanjo
globočino...

Slonil je ob oknu in tiščal glavo med
pestmi. Sinočne misli so mu stopile pred
oči jasno in določno, toliko jasnejše, ker ga
ni motil hrup in krik pijanih tovarišev. Svo-
boda... brezskrbnost... uživanje...

(Dalje prih.)

težavnejšo službo uslužbenci južne železnice dobivali slabšo plačo.

Naše g. državne poslance pozivljamo, naj ne opuste nikakega koraka, kateri bi mogel pospešiti uresničenje upravičenih zahtev uslužbencev južne železnice.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. maja.

Zasedanje delegacij

se je pričelo včeraj z otvoritveno sejo v obeh zastopih. Predsednikom avstrijske delegacije je bil izvoljen princ Lobkovic, namestnikom vitez Javorski, v ogerski je pa predsednik Szapary, namestnik Szilagyi. Obe delegaciji sta takoj izvolili potrebne odseke. Načelnik avstrijskega budgetnega odseka je dr. Bärnreither, njegov namestnik pa baron Chlumecky. Poleg skupnega proračuna, ki ga objavljamo na drugem mestu, je bilo od strani vsenemcev vloženih več interpelacij. V jedni teh zahtevajo, da naša monarhija posreduje med Angleži in Buri na podlagi sklepov mirovne konference v Haagu, v drugi rohne nad skupno vlado, ker je prekršila nevtralnost v južno-afriški vojski, dalje glede vojaških vaj in premembe vojnega zakona. Znani Iro s tovariši je izrazil tudi željo glede spojitve Bosne in Hercegovine z Ogorsko. Danes je slovesni vsprejem delegacij pri cesarju.

Nov davek.

V včerajšnji seji poslanske zbornice je finančni minister Böhm-Bawerk predložil zbornico načrt zakona, s katerim se uvaja nov davek na železniške vožne karte, ki bi donasal državi 11½ milijona kron ter znašal za glavne železnice 12, za lokalne 6 in za male železnice 3 odstotke vožne cene. S tem davkom hoče vlada pokriti primanjkljaj vsled odprave mitnic, preuredbe pristojbinskega zakona ter vsled nameravanega zboljšanja položaja diurnistov. Najnovejša vladna predloga bo zadela bržkone ob odločen odpor pri vseh parlamentarnih strankah. Sploh si je pa izbral finančni minister menda najbolj neugodni trenutek, ko se zbornica ravno peča z največjimi finančnimi zadevami: investicije in vodna pota. Takozvane delavske karte bi bile proste davka.

Shod nemško-liberalnih zaupnikov za Češko.

V nedeljo se je sešlo v Pragi do 300 zaupnikov nemško liberalne stranke, ki reprezentujejo, kakor priznavajo sami nemško-liberalni listi, celo nemško-liberalno stranko na Češkem. Razgovor je bil o reorganizaciji stranke ter o pripravi za deželnozborske volitve. Glavno poročilo je podal vodja posl. Funke. Mož je priznal, da bo v deželnem zboru več nemških strank, izrazil pa je nado, da bodo vsaj v narodnostnih vprašanjih skupno postopali. Organizacijski statut se je odobril brez večje razprave, ravno tako tudi načrt za prihodnji volivni boj. Za moč in ugled nemško-liberalne stranke je pa zelo značilna tekoma razprava sprožena misel, naj se v boju išče podpora pri vseh »narodno čutečih, treznih Nemcih«. Sami iz sebe torej nemški liberalci ne zmorejo mnogo. Shod se je pričel dopoldne ob 9. uri in je bil končan šele popoldne ob treh.

Položaj v Srbiji

se vsled zadnjega dogodka ni premenil. Vesti o kabinetni krizi in nesporazumljenju med kraljem in kraljico so neosnovane. Vuićevo ministerstvo uživa prej ko slej kraljevo zaupanje, sploh se trdi, da ne bo nikake premembe ne v notranji in ne v zunanji politiki. Tudi prijateljsko razmerje med Rusijo in Srbijo ostane neki neskaljeno, ker se je car prepričal, da tu ne more biti govora o kakem sleparstvu. Prihodnje dni se vrše v Srbiji nove volitve za skupščino in za senat. Nekateri izmed imenovanih senatorjev se že pečajo s sestavo provizornega volivnega zakona in razne stranke se že marljivo pripravljajo na volivni boj. Izid volitev bo morda nekoliko pokazal, kako mnenje vlada v večini prebivalstva.

Tajski pomiloščen.

Izza bržkone povsem izmišljenega napada na sedaj pokojnega razkralja Milana dobro znani vodja ekstremno radikalne, protidinaistične skupine, Rajko Tajsic, je pomiloščen in se vrne v kratkem v Srbijo. Vsled

ovadbe najetega pričevalca Kresovića je bil obsojen in contumaciam v dvajsetletno ječo kot jeden glavnih provzročiteljev zarote proti Milanu. Ker se je Tajsic ravno ob času »napada« umaknil iz Srbije v Črnogoro, kjer je bil prav prijateljski vsprejet, je bilo tedanje sodišče še bolj prepričano o resničnosti napada in so ga torej tem lažje obsodili. Jako zanimivo pa je, da je prišlo pomiloščenje ravno v tem trenutku, ko vlada v Srbiji največja razburjenost radi dogodka v kraljevi rodbini. Kralju je pač znano, da imajo radikalci prej ko slej še veliko moč v deželi in da bi mu ti lahko postali zelo nevarni, če bi se tako postopale proti njim, kakor se je to dogajalo za dobe Milana. Pomiloščenje Tajsica pomeni torej očitvidno nadaljno zblizanje kralja k radikalni stranki.

Parlamentarne volitve v Španiji.

V nedeljo so se, kot smo včeraj na kratko omenili, po vsej Španiji vršile volitve v zbornico. Natančni izid volitve še ni znan, vendar pa se sodi, da je dobila liberalna Sagastova stranka 230, čista konservativna stranka pa 70 mandatov. Konservativni desidentje so si priborili 15, liberalni pa 18 sedežev. Republikanci so dobili le 15 in zloglasni karlisti le 6 mandatov. Ostale stranke skoro ne pridejo same zase v poštev, pač pa pri kakem važnem glasovanju. Sagasta si je torej to pot še priboril večino, toda s tem si nikakor ni zboljšal položaja. Liberalcem samim z malo izjemami ni prav nič na tem, da podpro četudi svojo vlado, njim se gre samo za vprizarjanje pouličnih izgrediv, s katerimi hočejo doseči svoj namen. Sploh pa pravijo, da Sagasta sam ni nič kaj zadovoljen z novimi možmi. Umevno, da tudi pri nedeljskih volitvah ni manjkalo krvavih prizorov. Najlepsi prizori so bili v Barceloni, kjer so volivnega komisarja jednostavno zabodli in odkoder poroča brzojav na kratko, da je bilo tudi sicer več ubitih in ranjenih. V Bilbao je bil ubit neki socialista. Njegova žrtev pa v kljub temu njegovim somišljenikom ni pripomogla do mandatov. Po drugih virih je bilo na tem bojišču več ubitih. Tudi iz Puente dohaja vest o uboju. Poleg volivnega boja se je pa pojavila v nekaterih krajih še stavka poljedelskih delavcev, ki provzroča nove nemire. Kdaj pač napočijo za nesrečno Španijo boljši časi?

Dopisi.

Iz Martinjega vrha nad Železniki, dne 20. maja t. l. Danes smo poslali poslancu g. dr. Ivanu Šusteršiču nastopno zaupnico, katero prosimo, da sprejmete v Vaš cenjeni list »Slovenec«.

Mi podpisani posestniki iz Martinjega vrha, ki spadamo pod tri fare: Selce, Sv. Lenart in Zalilog, Vam, blag. g. drž. posl. izrekamo s tem svoje neomejeno in brezpogojno zaupanje ter Vam zagotavljamo svojo najstanovitnejšo udanost in ljubezen. Vi, blag. gosp. dr., ste pa sedaj pokazali v bridki skušnji, da ste nam, svojim volivcem v političnih in gmetnih zadevah resnično najskrbnejši prijatelj. Izrekamo Vam preiskreno zahvalo za Vaše neumorno delovanje, trud, požrtvovalnost in prizadevanje za nas kmetov splošno blaginjo, ter Vas najiskreneeje prosimo, da stanovitno vstrajate na svojem dosedanjem mestu, kot drž. posl. vseh kranjskih Slovencev, svojih volivcev. Hvaležni Vam ne ostanemo le samo mi sedaj živeči Vaši volivci, ampak ostanemo Vam hvaležni tudi naši potomci, kateri bodo Vas, blag. g. dr. ohranili po našem prizadevanju in ustnem sporočilu vedno v najblažjem spominu.

Po drugi strani pa tudi mi najstrožje obsojamo postopanje kmetskega sina, poljanskega dr. Janeza Tavčarja proti Vam. S tem pa Vam pred nami, volivci Vašimi, ni napravil prav nobene sramote, pač pa je samemu sebi nakopal najodločnejšo obsodbo vseh za ljudstvo vnetih domoljubov.

Krivicca zmaguje nekaj časa, a zmaga je slednjič vselej na strani resnice in pravice. Tako se bode tudi sedaj vsa stvar rešila o svojem času.

Vas bode blagovala zgodovina slovenska, Vašega nasprotnika Tavčarja in njegove pristaše bode pa obsojala, če se ne poboljšajo.

Bog Vas živi, blagoslovi ter čvrstejšega, krepkega in zdravega ohrani še brezbrojna

leta. Za nas tako nesebično vnetega, skrbnega, milega in dragega narodnega prijatelja!

V imenu vseh posestnikov iz naše vasi z vso udanostjo in hvaležnostjo beležimo
Vaši volivci.
(Sledé podpisi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. maja.

Preprečeni shod v Ponikvi. K včerajšnjemu telefoničnemu poročilu imamo še pristaviti sledeče: Liberalci so že dalj časa javno in skrivaj ruvali in agitirali proti zborovanju katol. bralnega društva. »Narod« je že zdavno naprej napovedoval shod. Nazadnje je začel celo že klicati po orožnikih, ker se je bati nemirov, kakor so se zgodili v Dramljah. Tam je znani študent Zabukovšek s svojim usiljivim liberalizmom tako razkačil ljudi, da je moral iskati zavetja na strehi za dimnikom, česar je pa sam kriv, ker miru ne da. Od naših ljudi se nemirov ni bati, saj če jih je mnogokrat na stotine skupaj in če bi lahko zmleli liberalne hujskače, z občudovanja vredno potrpežljivostjo prenašajo inzulte. Nemirov se je pa bati v resnici samo od liberalnih kričačev, ki postajajo vedno bolj vsiljivi in brezobzirni. Ko so s svojimi denuncijacijami dosegli od glavarstva, da je prepovedal shod, bi bil moral župan — če tudi liberalci — o pravem času sklicatelj shoda o tem obvestiti. A tega ni storil, ker je hotel množico razgnati in s tem pokazati kot pravi kmečki liberalci svojo oblast v brambi orožnikov. G. Korošec nesluteč, da je shod prepovedan, je ljudem pojasnjeval, s kakimi sredstvi so hoteli liberalci preprečiti shod, in kako so lagali, da je društvo po vseh krčmah iskalo zborovalnega prostora. Liberalci so naznanili, da pridejo »trije popi« iz Maribora, pa je prišel samo eden. Govoril je o glavnem namenu, ki ga mora imeti bralno društvo: da povzdiguje izobrazbo svojih članov zlasti v strokah, ki se tičejo kmetijstva. Geslo »kmet za kmeta« je že dobro, a le tedaj, če se za kmeta potegujejo pošteni, krščanski kmetje, ne pa taki, ki prisegajo na »Narodov« in »Rodoljubov« program. V tem trenutku vstopi župan z dvema orožnikoma in s policajem. Ko prepove zborovanje, iz sto in sto gri začuje glas začudenja, bolesti in gneva. G. Korošec je prosil ljudstvo, naj se uda oblasti, in sklenil s klicem: »Bog živi kršč. slovenske kmete!« Ljudstvo pa ni moglo razumeti, zakaj ga tirajo z zborovališča, in se ni hotelo raziti. Zahtevalo je, da naj se odstranijo orožniki. »Saj nismo razbojniki, saj smo poštteni, mirni ljudje«, rekli so zborovalci. Nepopisna razburjenost se je pa polastila ljudstva, ko je zvedelo, da je župan že dopoldne imel prepoved in je nalašč to naredil. Ko je liberalni župan videl, kak uspeh je imelo njegovo oblastno nastopanje, je skrivaj skozi dvorišče ušel. Sklicatelji shoda so preprosili ljudstvo, naj ne nasprotuje orožništvu. Ko je ljudstvo uvidelo, da se ne bo več zborovalo in da se morajo raziti, je začelo jokati. Na liberalce so padale jako ostre in pikre besede zaradi njih ravnanja in spletkarjenja. S klici: »Mi gremo z duhovniki za našo vero in za naše pravice!« so se počasi začeli zborovalci razhajati. — Zborovanje se sicer ni vršilo, a moralna zmaga je na naši strani, in sicer sijajna zmaga. Ljudstvu so se odprle oči o hudobnosti liberalcev in od onih 600 Ponkovlanov, ki so bili v nedeljo na zborovanju, nihče ne bo stopil v liberalne vrste. Naše vrste pa se množijo in katoliško-narodna zavest med štajerskim slovenskim ljudstvom raste!

Meščanski klub v Ljubljani priredi dne 2. junija t. l. izlet na Žalostno goro, na kar se društveni člani in prijatelji že danes opozarjajo. Odbor bo skrbel za najboljšo zabavo. Več o priliki.

Sodalitas sacerdotum in honorem ss. Cordis Jesu za kranjsko dekanijo s sedežem v Trzinu ima svoj shod v četrtek 23. t. mes. ob 10. uri dopoldne v trzinem župnišču.

»**Almanah**« slovenskih bogoslovcev je izšel. Na našem knjižnem trgu gotovo že dolgo nismo videli tako krasne in po vsebini tako zanimive knjige. Uredil jo je stud. theol. Fr. Grivec. Posebno krasna je naslovna slika (na ovitku), ki jo je narisal bogoslovec Fr. Dobnikar. Cena »Almanah« je 2 K 40 h, a poštino 2 K 60 h. Obširnejšo oceno prinesemo v kratkem. — Ob istem času sta pa izdala dva ljubljanska bogoslovca vsak eno latinsko mašo za moški zbor: »Missa in honorem s. Laurentii«, zložil St. Premrl in »Missa in honorem s. Joseph«, zložil Fr. Kimovec. — To je pač dokaz, kako vneto se gojita znanost in umetnost med našimi bogoslovci.

Osebnosti. Namestniški svetnik E. Schaffnerath je imenovan okrajnim komisarjem in je prestavljen v Slovensko Bistrico. — Nadporočnik Ciril Dolenc je premeščen od domobranskega polka št. 17 k celovskemu domobranskemu polku št. 4. — Poročnik Julij Treo je premeščen od domobranskega polka št. 4 k domobranskemu polku št. 11 v Jičinu. — Umirovljen je stotnik domobranskega polka št. 4 Vencel Blažek.

Nov list. G. Ivan Lapajne iz Krškega bode na zborovanju »Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev«, ki se bode vršilo v binkoštnih praznikih na Bledu, stavi predlog, naj učiteljstvo, ki je v tej »Zavezi«, ustanovi in vzdržuje list za domačo in narodno »vzgojo«.

Impertinentne »Narodove« laži. Izid volitev v okrajno bolniško blagajno ljubljansko pri delodajalcih je »Narod« presegel. Navajen je bil, da se je v Ljubljani doslej vse klanjalo njegovemu terorizmu, volitve v okrajno bolniško blagajno pa so pokazale, da je terorizem nekaterih »Narodovcev«, ki znajo samo razdirati in nič delati, tudi v Ljubljani prišel presedati. Kršč. soc. načelstvo bolniške blagajne je tekoma let pokazalo, da zna delati in strogo vzdržavati red, in to so upoštevali volivci, ne pa »Narodovci« rovanja. To »Narod« peče. V teh svojih bolestitih je včeraj »Narod« natisnil o volitvi delodajalcev te-le impertinentne laži: »Včeraj so delodajalci volili delegate. Klerikalci so že ves teden letali po mestu in lovili volilce, a vzlic temu niso mogli dobiti večine. Pri včerajšnji volitvi so imeli naši pristaši ogromno večino. Klerikalci so videli, da propadejo, in so hoteli z njim lastno nesramnostjo slepariti in goljufati. Začeli so popolnoma pravilne glasovnice naših pristašev razveljavljati, vsled česar je prišlo do burnih prizorov. Konec je bil, da so klerikalci pobrali glasovnice, in ne da bi jih zapečatili odšli z njimi, češ, da se bo vršil skrutinij drugi dan. Volitev je vsled tega na vsak način neveljavna, zakaj klerikalci so lahko odstranili, kolikor so hoteli glasovnic, in dodali falsificiranih, kolikor so hoteli. Kakor je pri zadnji volitvi neki blagajnični uslužbenec celo kopo glasovnic med druge pomešal, tako so mogli klerikalci tudi zdaj storiti, a da je klerikalec za vse sposoben, to je dognana stvar«. — V tej »N.« notici je toliko laži, kolikor besedi. Pravi lopov mora biti tisti, ki je »Narodovemu« uredništvu sporočil te laži. Turkova lista je imela veliko manjšino. Ko je Turk to videl, je pričel razgrajati, motiti komisijo in jo insultirati. Ker na opetovan poziv ni miroval in je bilo pričakovati, da bi poslovanje komisije še nadalje motil, je komisija zapečatila glasovnice ob mnogobrojnih pričah ter akt odnesla v bolniško blagajno, kjer ga zopet ob pričah uradno zaprla v blagajno ter ga zaklenila s ključi bolniške blagajne. Niti jedne pravilne glasovnice »Narodovih« pristašev se ni pri skrutiniju in volitvi razveljavilo, pač pa je Turk hotel brez pooblastila voliti za neko Krehan. Včeraj se je volivni akt vzel iz blagajne v uradnih prostorih bolniške blagajne ob navzočnosti zastopnika magistrata, ki je konstatoval, da so pečati nepokvarjeni, ter je tudi nadzoroval ogromno delo skrutinija, ki je vsled množice delegatov trajal od 6 ure zvečer do 11. ure po noči. Vse glasovnice so se našle v redu in razmerje glasov je ostalo isto, kakor je komisija v navzočnosti »Narodovcev« že v nedeljo zjutraj približno konstatovala z ozirom na to, da se je raz-

merje glasov lahko takoj spoznalo, vsaj ste imeli stranki različni listi. Lista, katero so priporočili kršč.-soc., je dobila do 103 glasov, par kandidatov kršč.-soc. celo okoli 170 glasov, Turkova lista pa je dobila 64 do 69 glasov. Taka je tista „Narodova“ „ogromna“ večina. Na druge „Narodove“ laži ne odgovarjamo. Razsodno občinstvo bo samo vedelo prav oceniti lopovsko poročanje tistega, ki je spraval svojo jezo na tak ostuden način v „Narod“. Razume se, da „Narodu“ ni nikdar „prav“, kadar zmagajo tisti, katerih ni on priporočil, ko so se pa, predno je prišlo v bol. blag. sedanje načelstvo, glasovnice na stroške bolniške blagajne spisovale v bol. blagajni in spisane dostavljale volivcem z legitimacijami, takrat pa je bilo „Narodu“ vse prav, saj tiste čase so gospodarili v bol. blagajni ljudje, katerim za njihovo „gospodarjenje“ „Narod“ še do danes ni rekel žal besede. Zdaj pa slika na steno „klerikalni strah“, „klerikalne sleparje“ (!), „klerikalne goljufi“. Ali je „Narod“ res tako naiven, da misli, da bo vse dosegel, samo če bo prišel strašiti s „klerikalci“? Ta „strah“ postaja pri razsodnih ljudeh vedno bolj obrabljen, posebno če ljudje vedo, na kateri strani je iskati resničnih sleparjev, in goljufov.

Magistrat in volitve v okrajno bolniško blagajno. Magistrat ljubljanski je razveljavil volitve odposlancev v skupinah delojemalcev. Načelstvo je te volitve izvršilo tako, kakor so se prej izvrševale z vednostjo magistrata dolgo vrsto let pod prejšnjimi načelstvi. Volilo se je v treh delih, sedaj pa pravi magistrat, da bi se morala vršiti volitve po mestnih delih. Zdi se nam, da te dele, po katerih se ima vršiti volitve odposlancev v bolniško blagajno, ima določiti načelstvo. Leta in leta so se razdelili volivci v tri dele in vedno je magistrat to odobril, sedaj mu pa nakrat ni prav. Vsakdo ve, zakaj izvestni gospodi to sedaj ni prav, pa bomo že še videli, ako obvelja magistratova!

Redni občni zbor kmetijske družbe za Kranjsko se bode vršil dne 20. junija t. l. Takoj na to se bode vršil izredni občni zbor, ki se bode bavil s premembo pravil.

Liberalcem v pouk. Iz Kranjske gore se nam piše: Pred nekaj dnevi pride v neko tukajšnjo gostilno dokaj čedno oblečen človek. Sedemnajstletna deklica bila je sama doma, torej se je nudila Psihophagosovemu privržencu ugodna prilika. Izpraševal jo je to in ono, na kar mu je deklica kratko odgovarjala. Med tem pogovorom gre naš g. organist Lukmann mimo. Ker je bil črno oblečen, mislil je tujec, da je g. kaplan. Ko ga vglada, zalije ga kri in skozi zobe sikne kakor kača: »Prokleti tar, da bi vse skupaj hudič vzeli!« Mlado dekle, od sramu ne vede, kaj storiti, se ojunači in pravi ponosno: »Priatelj, če mislite udrihati po duhovnikih, pojte v gozd med divjino! Pri nas ne bote! Ali molčite, ali pa se poberite!« — »Kaj ti, ti me boš učila? Škoda, da te imajo farji tako v krempljih, zareži liberalce. Ko še izgovori par surovih besed, ga je pritirala sedemnajstletna deklica do vrat. Še malo je repenčil, in — štrbunk! — ležal je kakor je bil dolg in širok na cesti. To zasluži vsakdo, ki se drzne blatiti in žaljiva imena dajati duhovnikom, posebno pa našima v delu neutrudnima in zares vzornima gospodoma. Obema smo mi Kranjskogorci dolžni veliko hvalo. Liberalci pa naj molče, ker jih ne maramo.

Premalo znajo še nemško. C. kr. rudniška šola v Idriji je dobila od c. kr. rudniškega nadsvetnika ukaz, da mora bolj gojiti nemščino. Razven nemščine se mora tudi računstvo, prirodoslovje, zemljepis in zgodovina učiti nemško. Ali se bo več živega srebra izkopal z nemščino?

Prečastni farni uradi na Kranjskem in na Spodnjem Štajerskem se uljudno prosijo v interesu dobre stvari, da blagovolijo poiskati v rojstnih knjigah, kje je bila rojena Agata Kernec (ali Gorenjec?) stara zdaj okoli 27 let. Prinesla jo je kakih 7 mesecev staro neznana ženska v Krško in tu pustila, kjer je bila izrejena do 10. leta, potem je šla v Zagreb, kjer se želi omožiti. Rojstni in krstni list naj se pošlje podpisaneu uradu. — Farni urad v Krškem 20. maja 1901. — L. Škufca, župnik.

Bliskup Strossmayer bode o binokostnih praznikih kakor osječki rojak blagoslovil zastavo pevskega društva „Lipe“ v Osijeku.

Ljubljanske novice. Cirkus Barnum & Bailey pride v Ljubljano 30. maja jutraj ob 5. uri, nakar se prično takoj postavljati šotori ob trikotni njivi na Marije Terezije cesti. V štirih urah bode zabavišče postavljeno. Prostor za konje bode na njivi, ki služi sedaj za igrališče nasproti sedanjemu prostoru za panorame. Vsaka predstava bode trajala tri ure ter bode pri vsaki predstavi na vspeh nad 100 točk. Abnormalitete in menezarije se lahko jedno uro pred začetkom predstave ogleda. Dne 31. t. m. jutraj odpotuje Barnum in Bailey v Maribor. — Šolski drevored se v svojem spodnjem delu meseca julija preuredi. — Nova gimnazija na Vodnikovem trgu se prične zidati prihodnjo pomlad. Dotlej se dosedanje poslopje podre. — Poročil se je g. Josip Grošelj z gospodično Pakovo. Poročil se bode prihodnjo nedeljo brivski mojster gospod Rudolf Anderwald z gđ. Fani Štraus, gospa Kateržabek pa se je poročila z gosp. A. Kodelc, članom mestne godbe.

Strašen požar je bil včeraj dne 20. t. m. v Gorenjivasi pri Trati na Gorenjskem. V teku pol ure je bilo v ognju 35 gospodarskih poslopij. Pogorelo je revežem vse, nekaterim celo živina. Rešili so le to, kar so imeli na sebi. Otroci so zopet tisti, ki so povzročili to neizmerno škodo. Nujna podpora je potrebna! Blagohotne podpore sprejema rade volje tudi naše uredništvo. Kdor naglo da, dvakrat da!

Nesreča. Iz Tržiča se poroča: V nedeljo 19. t. m. se je ponesrečil čevljar Fr. Hafner, ko je šel z božje peti s Koroškega. Na Ljubelu je padel čez visoko škarpo; po zdravnikovi izjavi ima ranjen drob in je malo upanja, da okreva. Vzrok padca si ljudje razlagajo na razne načine.

Požari. Včeraj popoldne je Za Drago, žup. Križe pri Jetičarju pogorela hiša. Zakučila sta domača otroka, en otrok je zgorel. — Sinoči ob 9. uri je v Hotemažah v šenčurski župniji tresčilo in je pogorela ena hiša in tudi nekaj živine.

Velikansk vihar s točo so imeli 18. t. m. na Hrvaškem v občinah Slana, Glinska poljana in Gora. Toča je ležala na vrtovih 15 cm. visoko.

Obesil se je 57letni posestnik Jakob Bozja v Podgorici, politični okraj ljubljanski.

Redka starost. 100 létnico svojega rojstva praznuje 24. t. m. na Bregu pri Konjicah gospa Marija Klinc, rojena Vodenik.

Defravdiral je poštni oficijal Gezek pl. Ritterfeld, rojen v Selnici pri Mariboru, erarične denarje iz poštne urada v Mödlingu na Dunaju in pobegnil. Gezeke je že dobila pravica v roke.

Brzjavni in telefonski promet. Na Kranjskem je bilo meseca aprila tega leta oddanih, sprejetih in tranzitujočih brzjav 33.308. Telefonskih pogovorov je bilo ta mesec v Ljubljani: v interurbannem prometu 231, v lokalnem prometu 20.760.

Varčevalci po spolu. Dne 31. dec. 1900 je poštnehranilnično knjižico imelo 859.871 oseb spola moškega in 611.079 ženskega, k temu še pride 13.657 društev in pravnih oseb.

Varčevalci po „znanosti“. Med 1.484.607 varčevalci pri poštni hranilnici bilo je dne 31. dec. m. l. 1.219.300 oseb, ki znajo svoje ime podpisati, 121.994 varčevalcev pisati ne zna, za 129.656 oseb urad ni zvedel, da li vložniki pisati znajo, v ta oddelek spadajo knjižice, ki so jih na pošti bili dobili „položniki“, a ne „vložniki“ sami, na pr. ako je oče denar „položil“ za svojega otroka ali hlapca, v tem slučaju je gospodar kot „položnik“ podpisal v knjižico ime svoje, a za hlapca kot „vložnika“ urad ni zvedel glede „učenosti“ pri pisanji. Od varčevalcev pri poštni hranilnici se namreč zahteva lastnorčni podpis, oziroma lastnorčno podkrižanje. In kdor se je podpisal ali pred pričami podkrižal, jedino le tisti vložnik ali položnik ima pravico vložiti denar iz hranilnice izvezemati. Isto velja tudi pri pravnih osebah, na pr. pri društvih. Recimo, da je društveni blagajničar Peter

danes na pošti izročil v varstvo društveni denar, priložnostno je samo Peter opravičen, da denar izvzema; ako je društvo dobilo novega blagajničarja Pavla, mora se podpisati novi blagajničar Pavel v društveno knjižico in pa, to je glavno, na golico za „Protipis“ na pošti. Take „pravne osebe“ so dne 31. dec. 1900 imele 13.657 vložnih knjižic. Nobeno društvo ne bode brez knjižice vložnice poštnehranilnične po krajih, kjer nimajo druge varčevalnice.

Dobavni razpis. Za gojence c. in kr. terezijanske vojaške akademije v Dunajskem Novem mestu in c. in kr. tehnične vojaške akademije na Dunaju, ki vstopijo leta 1902 kot častniki v c. in kr. vojsko, se potrebuje različne oblačilne in opravne predmete, kakor čake, čelade, čepice, nizke in visoke čevlje, sablje, brisače, žepne rute, ročne kovčge, rokavice, nogavice, srebrne žepne ure, različno sukno itd. Dotične pismene in kolekovane ponudbe se morajo ob enem z vzorci in izpričevalom o solidnosti in dobavni zmožnosti vložiti do 21. junija t. l., ob 12 uri opoludne pri poveljstvu c. in kr. terezijanske vojaške akademije v Dunajskem Novem mestu. Natančnejši pogoji se lahko izvedo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, ki na željo vpošlje tudi prepis.

Preprečen dvoboj dr. Schwegla. Iz Chikaga se poroča: V tukajšnjih inozemskih diplomatskih krogih je vladalo zadnje dni veliko razburjenje. Glavna junaka afere sta dr. Hans Schwegel, rodom Slovenec, avstrijski vicekonzul, in Maurice Hellman, francoski konzularni ataše. Pred nekaj dnevi sta napravila v večji družbi izlet v Lincoln Park na konjih in tedaj je dr. Schwegel, ki je bil v avstrijski armadi lajtenant husarskega regimenta, naredil opazko, da je M. Hellman slab jahač. To je seveda užalilo pofrancozenjega Hellmana in odgovoril je avstrijskemu zastopniku nekaj tacega, kar pravi Amerikanec: »Mind your own business!« Dr. Schwegel se je čutil vsled tega močno razžaljenega in zahteval, da se Hellman opraviči. Ker pa tega ni hotel storiti, ga je Schwegel po avstr. »kavalirski« navadi pozval na dvoboj. Vendar ni prišlo do prelivanja krvi. Prijatelji diplomati so posredovali in Schwegel in Hellman sta si segla v roki in se poravnala.

Umrla je na Dunaju pisateljica Ada Christen (Christiane Breden). — V Kaltern na Tirolskem je umrla 16. t. mes. baronica Barbara Dipauli, teta barona Josipa Dipaulija.

Stavka zdravnikov na Dunaju. Zdravniki asistenti splošne bolnice na Dunaju so zagrozili, da prično stavkati, ako se jim ne poviša plača.

Nemški cesar na Ogerskem. Mažarski listi prinašajo vest, da bode cesar Viljem prisostoval to jesen manevrom v okolici Pečuha.

Realci na univerzi. Proforski kolegij dunajske filozofične fakultete je v svoji zadnji seji na predlog profesorja dr. Gegenbauerja sestavil komisijo, ki bode proučila vprašanje dopuščanja realcev k filozofičnim vseučiliškim študijam.

Zibelke na srbskem dvoru. Takoj, ko je srbski narod čul, da dobi kralj Aleksander potomstvo, pričeli so razni okraji pravo tekmovalje, kdo bo poslal lepšo zibelko kraljici Dragi. Bogato mesto Niš je poslalo kraljici Dragi srebrno zibelko. Dolej so dobili v beligradske dvorne palače 16 zibelk. Kaj bodo naredili sedaj s tolikimi zibelkami, ko s pričakovanim potomstvom nič ne bo, se ne ve.

Za spomenik kralju Milanu je dal občinski zastop v Belemgradu 15.000 dinarjev.

Dirko z avtomobili so imeli 12. t. m. v Nizzu. Prvi je prevozil progo 7.810 km. princ Lubecki v 11 min. 20 sek.

Nov čudež v Ameriki? Iz Menominee, Mich., poročajo »Amer. Slovencu«: Vse mesto je po konci zaradi čudeža, ki se je dogodil, kakor trdijo očitelci, v hiši Poljaka Antona Černoski. Pravijo, da je iz svežega razpela, visečega na steni, začela teči kri iz ran Izveličarjevih na rokah in nogah. Na stotine ljudstva pohaja v hišo po dnevu in po noči. Anton Černoski, ubog delavec, pripoveduje, da ko je v nedeljo 28. aprila

opravił jutranjo molitev kleče poleg svoje postelje in se potem ozrl na sveto razpelo, viseče na steni, je videl, da je kapala kri iz ran božjega Izveličarja na rokah in nogah. Mož se je prestrašil in je takoj poslal po svojega župnika, Rev. J. Papon, ki je v družbi irskega župnika D. Cleary prihitel na lice mesta in sta obadva duhovnika na svoje oči videla sledove krvi na rokah in nogah. Isto je videlo več stotin meščanov in vsi smatrajo to za čudež. Župnik J. Papon ni hotel nič gotovega izreči ter je sporočil stvar marquetteškemu škofu Frideriku Eis, ki bo preiskal ta dogodek z vso skrbljivostjo. Anton Černoski, v čegar hiši se je to dogodilo, je priprost delavec na žagi in vsi ga imajo za dobrega katoličana.

50letnica cerkve v Ameriki. Cerkev sv. Elizabete v Minneapolisu, Minn. je praznovala v nedeljo dne 5. maja svojo petdesetletnico z veliko slovesnostjo. Milostni gospod škof Jakob Trobec iz St. Cloud-a, Minn., je imel ob velikej azistenci pontifikalno sv. mašo, katerej so služili največ naši rojaki Slovenci. Slavnostni govor je govoril obče poznati cerkveni govornik, župnik cerkve sv. Neže v St. Pavlu, gospod John M. Solnce. Fara sv. Elizabete je jedna najstarejših v Minnesoti in se posebno krepko razvija pod vodstvom sedanjega župnika, rojaka našega, gosp. Frančiška Jager.

Napredek brzjava. Amerikanski fizik Henrik A. Rowland je iznašel aparat, s katerega pomočjo se lahko samo po eni žici odda istočasno osem brzjav. Ta aparat je bil razstavljen na pariški svetovni razstavi. Sedaj se način takega brzjavljenja poskuša na progi mej Berlinom in Hamburgom. Iščo se tudi način, kako bi se moglo istočasno na jedni žici oddati 24 brzjav.

Milijonarja pojedli. Nemškega milijonarja Merckea in njegovega privatnega tajnika Carosa so vjeli, pobili in pojedli kanibali na otoku New Britain. Mercke je namreč popotoval na svoji ladiji okrog sveta in najbolj so ga zanimali divjaki. Na otok New Britain se je bil izkrcal in ker so ga zanimale šege in navade tamošnjega ljudstva, sta se oddaljila s tajnikom predaleč v sredino otoke. Ujela ju je tolpa domačinov in pojedla. Nemški cesar je takoj ukazal, da naj odpluje ena bojna ladija iz kitajskega vodovja tja na ta otok, pa da se naj mašuje nad smrtjo nemškega milijonarja Merckea.

Telefonska in brzjavna poročila.

Gorenjavas, 21. maja. Včeraj popoldne ob 2. uri nastal je v tukajšni vasi požar, kateri je upepelil 30 hiš in 15 družih gospodarskih poslopij. Panika velika. Grozen prizor!

Dunaj, 21. maja. (C. B.) „Slovanski centrum“ je v včerajšnji seji soglasno pritrdil predlogu hrvatsko-slovenskega kluba, da se sestavi skupna parlamentarna komisija, ki naj v važnejih vprašanjih stavi predloge.

Dunaj, 21. maja. „Slovanski centrum“ se je posvetoval o predlogah glede vodnih cest in deveturnem delavniku v rudnikih. Debata se še ni končala. Klub je sklenil, delovati na to, da paragrafa 59. in 60. obrtnega reda prideta še v tej sesiji v rešitev.

Dunaj, 21. maja. (C. B.) Odsek za vodna pota je danes vsprejel tudi ostali 12. paragraf (razlastitev) in s tem rešil celo predlogo.

Dunaj, 21. maja. (C. B.) Danes popoldne ob 1. uri je vsprejel cesar avstrijsko delegacijo ter je na nagovor predsednika princa Lobkovic takole odgovoril: »Z velikim zadovoljstvom sem čul iz ust Vašega predsednika zagotovilo zvestobe in udanosti. Izrekam Vam zato svojo toplo zahvalo. Od zadnjega delegacijskega zasedanja mi je omeniti smrti mojega dragega zaveznika italijanskega kralja in angleške kraljice, katera dogodka sta me globoko užalostila. S posebnim zadovoljstvom moremo tudi sedaj zreti na nespre-

menjeno pristrčno razmerje napram vsem prijateljskim in tudi drugim državam, kar nas navdaja z upravičeno nado, da nam ta politični položaj ohrani i nadalje mir. — V minulem letu so se pojavili v Kini nemiri, ki so zahtevali sporazumnega nastopa vseh velesil v varstvo ondotnih zastopstev in interesov in v dosedo normalnih razmer. Naša udeležba pri tej skupni akciji se od početka sem giblje v mejah, kakoršne določa stališče naše monarhije na jedni in neznatni interesi na drugi strani. — Vojna uprava je za prihodnje leto, kakor razvidno iz predlog, kar najbolj omejila izdatke. Poskusi za napravo novih topov se nadaljujejo. — Bosna in Hercegovina bosta i nadalje iz lastnega pokrivali svoje upravne troške. — Zaupajoč na patriotski čut, s katerim bote pričeli svojo nalogo, želim Vašim razpravam obilen uspeh ter Vas srčno pozdravim.

Dunaj, 21. maja. Po prestolnem govoru je cesar nagovoril večino poslancev. S češkimi poslanci je govoril o svojem potovanju v Prago ter se izrazil, da se tega potovanja veseli. Izražal je veselje, da je drž. zbor pričel delovati, in izrazil nado, da se doseže tudi narodnostna sprava mej Cehi in Nemci. Jaworskemu je cesar čestital k njegovemu ozdravljenju. Cesar se je obrnil k dr. Šusteršiču ter ga vprašal, ako je to pot prvič v delegaciji. Dr. Šusteršič: Ne, veličanstvo. Bil sem v delegaciji že l. 1897. Cesar: Takrat je bilo zasedanje kratko. Dr. Šusteršič: „Upati je, da se to pot vrši zasedanje normalno“. Cesar se je na to v nadalnjem pogovoru pri dr. Šusteršiču informoval o letini na Kranjskem ter se je izrazil, da bi bilo železi kranjski deželi dobre letine, da se tako nekoliko opomore od elementarnih nezdod, ki so je zadele.

Rim, 21. maja. Čuje se, da se je sv. oče izrazil, da pravoslavni car ne more biti krstni boter otroka laškega kralja.

Belgrad, 21. maja. Policija je dobila nalog, zaslediti agente Karagjorjevičeve.

Carigrad, 21. maja. Skupna nota poslanikov v zadevi poštnega prepira s turško vlado izostane, ker se je nemški poslanik izrazil proti njej. Poslaniki zahtevajo od turške vlade primerne oporičene in pripoznanje tujih pošt na turškem ozemlju, nasprotno pa so voljni razne dopolne koli predati v pregled turškim carinskim uradom. Danes so pošte redno poslovale.

London, 21. maja. Cesar Viljem obišče kralja Edvarda začetkom avgusta.

London, 21. maja. Bolezen perzijskega šaha se je poslabšala.

London, 21. maja. Zdravniki so izjavili, da žene Mac Kinleya ne morejo ohraniti pri življenju.

Newyork, 21. maja. Včeraj se je pričela v Združenih državah, v Kanadi in Mehiki velika stavka delavcev pri strojih in sličnih kategorij. Delavci zahtevajo deveturni delavnik in isto plačo, kakoršno imajo za de-

seturno delo. Število stavkajočih je naraslo na 50.000.

Newyork, 21. maja. Zidarski podjetniki so opustili iz dela 20.000 delavcev radi nesporazumljenja pri plači.

London, 21. maja. Kitchener javlja iz Pretorije 18. t. m.: Na jugu od postaje Amerika in severno od Kronstadta je skočil s tira oklopni vlak vsled eksplozije. Jeden angleški major je ubit.

Umrli so:

19. maja. Ivan Javornik, posestnik, 76 let, Kladezne ulice 17, myelitisa. — Jera Askerc, usmiljenka, 30 let, Radeckega ceste 11, jetika.

20. maja. Jožefa Jeklin, prodajalka, 52 let, Kravovski nasip 6, jetika.

Žitne cene

dné 20. maja 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za maj-junij	K 7-61	do 7-63
„ „ jesen	7-87	7-88
Rž za maj-junij	7-49	7-50
„ „ jesen	7-06	7-07
Turška za maj-junij	5-55	5-56
„ „ juli-avgust	5-60	5-61
„ „ september-oktober	5-76	5-77
Oves za maj-junij	7-15	7-20
„ „ jesen	6-04	6-05

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	K 7-40	do 7-41
„ „ oktober	7-60	7-61
Rž za oktober	6-66	6-67
„ „ maj	7-25	7-30
Oves za oktober	5-67	5-68
„ „ maj	6-90	6-95
Koruza za maj	5-37	5-39
„ „ julij	5-35	5-36

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-65	do 8-10
„ „ južne zel.	7-99	8-15
Rž	7-65	7-95
Ječmen	7-30	8-25
„ „ ob Tisi	7-20	8-25
Koruza ogerska	5-60	5-65
Cinkvant	7-00	7-30
Oves srednji	7-20	7-40
Fižol	8-00	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mms.

Ura	Čas opažanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm.
20	9 zveč.	739.1	16.2	sr. zah.	pol oblač.	
21	7. zjutr.	741.0	11.1	si sever	megla	0.4
	2. popol.	740.6	20.5	sr. jug	pol oblač.	
Srednja včerajšnja temperatura 16.1						normale: 14.6
Sinoči se je močno bliskalo.						

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnita daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 127 25-15

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Dunajska borza.

Dne 21. maja.

Skupni državni dolg v notab	98-55
Skupni državni dolg v srebru	98-10
Avstrijska zlata renta 4%	117-85
Avstrijska krona rent 4% 200 kron	97-25
Ogerska zlata rent 4%	117-40
Ogerska krona rent 4% 200	92-95
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	167-3
Kreditne delnice, 160 gl.	690-25
London vista	240-42
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. val.	117-47

20 mark	23-50
20 frankov (napoleonor)	19-09
Italijanski bankovci	90-50
C. kr. cekini	11-33

Dne 20. maja.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	181-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-50
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	211-25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-20
Tisine srečke 4% 100 gl.	141-35
Dunavske vravnave srečke 5%	259-—

! Nove Pesmi!

a) „36 obhajilnih, Srca Jezusa, Presv. R. Telesa pesmi“, za mešan zbor, solospve in org. zložil Ign. Hladnik, op. 39. Cena partituri in 4 glasom 4 K (po pošti 30 h več), posamezni glasovi po 40 vin. (Partitura obsega 4 pole v velikem formatu, tisk Katol. Tiskarne.)

b) „Marijne pesmi“, op. 15, 4. natis. Cena 1 K. 512 6-3

c) „Pang. 4 himne za procesijo“, mešani zbor, 2. natis. Cena 50 vin.

Dobi se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

Mladeniški cvet.

Dijaški molitvenik.

Flos juvenilis

Libellus precum in usum studiosae juventutis

priporoča

prodajalnica kat. tiskovnega društva

(H. Ničman.)

Cena eksemplaru v platno vezanemu 2 K 20 h. v usnji z rudečo obrezo 2 K 60 h. Po pošti 20 h več.

Odvetniškega koncipijenta

sprejme

Dr. Josip Furlan,

advokat v Ljubljani.

Najprimerneje priložnostno darilo za mladino so

Pomladni Glasi

ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.

Dobé se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80, ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.

Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču.

Nakup in prodaja

raznovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vasko trehanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

I., Wellzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.